

7

ROZDZIAŁ

169 7 DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

169 7.1 Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi

169 7.1.1 Działalność kontrolna WIOŚ w Łodzi

171 7.1.2 Działalność Laboratorium WIOŚ w Łodzi

173 7.2 Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2015 roku

DZIAŁALNOŚĆ SŁUŻB OCHRONY ŚRODOWISKA

7.1 DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ŁODZI

7.1.1 Działalność kontrolna WIOŚ Łodzi

W 2015 r., zgodnie z zatwierdzonymi przez głównego inspektora ochrony środowiska kierunkami działalności kontrolnej, kontrole prowadzone przez WIOŚ w Łodzi skupiały się na następujących problemach:

1.	Nadzór nad wypełnianiem wymogów ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymienione w traktacie akcesyjnym.
2.	Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w krajowym planie gospodarki odpadami 2014 r.
3.	Ocena wypełniania wymogów w zakresie postępowania z odpadami, w tym z odpadami niebezpiecznymi.
4.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy z 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
5.	Sprawdzenie realizacji przepisów prawa na terenach zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych.
6.	Sprawdzenie przestrzegania wymagań, wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach przez podmioty prowadzące działalność w zakresie wytwarzania, zbierania i przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów.
7.	Sprawdzenie przestrzegania prawa i decyzji administracyjnych podmiotów wprowadzających ścieki do wód lub do ziemi.
8.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji substancji i energii do powietrza.
9.	Sprawdzenie wykonywania zadań, określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę oraz inne podmioty.
10.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska.
11.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów przez podmioty używające czynników chłodniczych oraz dokonujące obrotu nimi pod kątem zastępowania SZWO czynnikami z grupy F-gazów.
12.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów, dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin.
13.	Sprawdzenie jakości danych, dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach krajowego rejestru uwalniania i transferu zanieczyszczeń.
14.	Sprawdzenie przepisów prawa w zakresie stosowania siarki w ciężkim oleju opałowym, stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw.
15.	Ocena wypełniania wymogów wzajemnej zgodności (cross-compliance) w gospodarstwach rolnych.
16.	Sprawdzenie wyeliminowania z użytkowania instalacji i urządzeń zawierających poniżej 50 ppm PCB.
17.	Sprawdzenie realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom.
18.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym w zakładach przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
19.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.
20.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów prawa w stacjach demontażu pojazdów.
21.	Sprawdzenie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.
22.	Sprawdzenie funkcjonowania systemu transgranicznego przemieszczania odpadów.
23.	Sprawdzenie zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania dyrektywy 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych.
24.	Sprawdzenie zgodności wyrobów z zasadniczymi wymaganiami przestrzegania dyrektywy 2000/14/WE w sprawie emisji hałasu do otoczenia przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń.
25.	Kontrola podmiotów korzystających ze środowiska w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

W roku 2015 zrealizowano 6 ogólnokrajowych cykli kontrolnych, w ramach których przeprowadzono kontrole w zakresie:

1.	Sprawdzenie realizacji zadań własnych gmin w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
2.	Sprawdzenie realizacji zadań regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
3.	Sprawdzenie realizacji zadań zastępczych instalacji na wypadek awarii regionalnych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
4.	Sprawdzenie realizacji zadań gminnych jednostek organizacyjnych w zakresie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
5.	Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie gospodarowania odpadami przez zarządzających spalarniami i współspalarniami odpadów.
6.	Kontrola przestrzegania przepisów w zakresie emisji zanieczyszczeń przez zarządzających spalarniami i współspalarniami odpadów.

W porównaniu z 2014 r. o 1038 wzrosła liczba zakładów pozostających w ewidencji WIOŚ (2014 r. - 6463, a w 2015 - 7501).

W 2015 r. w ewidencji WIOŚ znajdowało się 7501 zakładów, w których przeprowadzono następującą liczbę kontroli:

LICZBA KONTROLI OGÓŁEM	3937
KONTROLE Z WYJAZDEM W TEREN	
Planowe zakładów	499
Pozaplanowe zakładów w tym interwencyjne	243 162
Interwencyjne bez ustalonego podmiotu	59
Na podstawie których stwierdzono naruszenia	405
Z pomiarami	109
Kontrole o charakterze instruktażowym	217
Kontrole w zakresie nadzoru rynku	22
Skontrolowane transporty towarów lub odpadów	3
LICZBA KONTROLI W ZAKŁADACH, PRZEPROWADZONYCH W OPARCIU O DOKUMENTY	
Ogółem	3133
Planowe	399
Pozaplanowe	2734
Na podstawie których stwierdzono naruszenia	923

W przypadku 1328 kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska. W związku z tym WIOŚ w Łodzi podjął m.in. następujące działania pokontrolne:

Zarządzenia pokontrolne	363
Wnioski do organów ścigania	7
Wnioski do sądów powszechnych	3
Mandaty karne	44
Pouczenia	237
Wystąpienia do administracji rządowej	32
Wystąpienia do administracji samorządowej	103
Kary za okres trwania naruszenia na kwotę	962 4 043 636,00 zł
Kary odroczone	6
Kary rozliczone w związku z realizacją inwestycji	1
Kary rozłożone na raty	7
Decyzje o kosztach kontroli	3

W toku działalności w 2015 r. wydano 180 zaświadczeń.

Opracowała: Anna Diehl

7.1.2 Działalność Laboratorium WIOŚ w Łodzi

W skład Laboratorium WIOŚ w Łodzi wchodzi: laboratorium w Łodzi, laboratorium w Sieradzu oraz laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim.

W laboratorium prowadzone są badania na potrzeby:

- monitoringu i oceny stanu środowiska,
- kontroli podmiotów gospodarczych, w tym będących potencjalnym źródłem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- likwidacji skutków nadzwyczajnych zagrożeń środowiska,
- realizacji zleceń klientów.

Laboratorium wykonuje pełny zakres badań, wynikający z zagrożeń i potrzeb na terenie woj. łódzkiego. W ramach podstawowych działań w laboratorium WIOŚ w Łodzi wykonywane są badania wskaźników fizyczno-chemicznych, bakteriologicznych i biologicznych w próbkach:

- wód powierzchniowych, wód wglębnych oraz wód opadowych,
- ścieków,
- powietrza atmosferycznego (emisja),
- gazów odlotowych i składowiskowych (emisja),
- pyłów (emisja),
- odpadów przemysłowych i osadów ściekowych,
- hałasu komunikacyjnego, przemysłowego oraz promieniowania elektromagnetycznego.

Tabela 7.1 Liczba analiz, wykonanych w laboratorium WIOŚ Łódź w 2015 r.

	Ochrona powietrza	Ochrona wód	Ochrona gleb	Gospodarka odpadami	Ochrona przed hałasem	Ochrona przed PEM
Liczba pobranych próbek pierwotnych ogółem:	18567	2695	72	28	-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem:	63364	114617	2759	692	-	-
- w ramach monitoringu ogółem:	56201	15338	0	0	-	-
- w ramach kontroli ogółem:	90	2477	657	58	-	-
- w ramach akcji związanych z nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska	-	-	5		-	-
Liczba wykonanych oznaczeń ogółem w ramach prac zleconych i badań własnych	7073	96802	2096	634	-	-
Liczba stanowisk pomiarowych	-	-	-	-	168	89
Liczba pomiarów	-	-	-	-	7279	266
Liczba pomiarów warunków meteo	-	-	-	-	1150	172

Szeroki zakres badań analitycznych na różne potrzeby i w różnych próbkach umożliwia laboratorium posiadanie nowoczesnej aparatury kontrolno-pomiarowej.

Baza laboratoryjna obejmuje nowoczesne wyposażenie (główne):

- chromatografy gazowe – detektory: FID, ECD oraz MS,
- chromatografy cieczowe – detektory: UV, DAD oraz FLD,
- chromatografy jonowe,
- analizatory przepływowe CFA,
- spektrometry absorpcji atomowej: z atomizacją płomieniową i bezpłomieniową,
- spektrometry ICP – OES i ICP – MS,
- spektrofotometry UV/VIS,
- analizatory ogólnego węgla organicznego, azotu organicznego i BZT5,
- automatyczne stacje pomiarowe powietrza atmosferycznego – automatyczne analizatory: O₃, CO, NO_x, pył PM 10, PM2.5, SO₂ oraz BTX, oraz warunków meteo (temperatura, prędkość wiatru oraz kierunek, wilgotność, ciśnienie atmosferyczne, nasłonecznienie i opad deszczu),
- manualne poborniki LVS pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2.5,

- wagi analityczne, konduktometry, tlenomierze, pehametry,
- mierniki hałasu, pola elektromagnetycznego oraz wiele innych.

Tak nowoczesny sprzęt obsługiwany jest zgodnie z przeznaczeniem oraz wymogami kontroli jakości. Laboratorium korzysta z certyfikowanych wzorców i materiałów odniesienia, a aparatura podlega stałej kontroli metrologicznej (legalizowanie oraz wzorcowanie). Aparaty mają zapewnione odpowiednie, na bieżąco nadzorowane, warunki lokalowe i środowiskowe. Wydzielono pomieszczenia przygotowawcze i analityczne, co umożliwi wykonywanie badań z założoną w metodach badawczych starannością oraz eliminuje wzajemny niekorzystny wpływ.

Aby zapewnić zdolność do realizacji stale zmieniających się zadań PMŚ, laboratorium nieustannie unowocześnia swoją bazę laboratoryjną.

Ze środków WFOŚiGW zakupiono w roku 2015 r. następujące urządzenia pomiarowe:

- zestaw do oznaczania azotu Kjeldahla, firmy OPSIS – 1 szt.
- analizator stężenia NO_x, T200, firmy API Teledyne – 3 szt.
- analizator stężenia SO₂, T100, firmy API Teledyne – 1 szt.

- analizator stężenia CO, T300, firmy API Teledyne – 1 szt.
- analizator stężenia O₃, T400, firmy API Teledyne – 2 szt.
- analizator stężenia BTX, GC955/601, firmy MetOne – 1 szt.

Dodatkowo laboratorium zostało wyposażone z zakupów centralnych, organizowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W ramach tych dostaw otrzymało:

- pobornik LVS pyłu zawieszonego PM₁₀/PM_{2,5} firmy Derenda – 1 szt.
- spektrofotometr UV-VIS DR6000, firmy HACH LANGE – 1 szt.

Badania oraz pomiary wykonywane są w laboratorium zgodnie z polskimi normami i udokumentowanymi własnymi procedurami badawczymi.

Podstawową zasadą pracy w laboratorium WIOŚ Łódź jest prowadzenie badań zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania wg normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005 w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu wiarygodności tych badań. Wszystkie laboratoria Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi posiadają akredytację według normy PN-EN ISO/IEC 17025:2005. Zakres akredytacji laboratoriów zawierają załączniki do certyfikatów, wydanych przez Polskie Centrum Akredytacji, dostępne na stronach internetowych PCA (www.pca.gov.pl) i stronie WIOŚ Łódź (www.wios.lodz.pl):

- laboratorium w Łodzi – certyfikat akredytacji PCA nr AB 590,

- laboratorium w Piotrkowie Trybunalskim – certyfikat akredytacji PCA nr AB 178,
- laboratorium w Sieradzu – certyfikat akredytacji PCA nr AB 085.

W celu zagwarantowania bezstronnych, niezależnych badań wszystkie trzy laboratoria – Laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska prowadzą, zgodnie z systemem zarządzania, wszechstronną kontrolę wyników analiz. Kontrola pracy analitycznej odbywa się zgodnie z zapisami w Księdze jakości i Księdze procedur ogólnych. Laboratoria, w celu osiągnięcia założonych celów systemu zarządzania, stosują w rutynowej pracy:

- certyfikowane wzorce referencyjne,
- kontrolę poboru próbek,
- wzorce do kontroli jakości,
- analizy próbek o nieznanym stężeniu.

Laboratoria uczestniczą również w porównaniach międzylaboratoryjnych oraz w badaniach biegłości. Wyniki tych porównań i badań są zadowalające.

O jakości pracy w laboratorium decyduje doświadczony, odpowiednio przeszkolony personel. Pracownicy laboratorium posiadają wykształcenie i doświadczenie zawodowe, adekwatne do realizowanych zadań zgodnie z wdrożonymi systemami zarządzania.

Struktura organizacyjna, baza laboratoryjna (wyposażenie pomiarowe i badawcze oraz pomieszczenia) oraz system zarządzania spełniają założoną jakość usług badawczych dla klientów wewnętrznych i zewnętrznych.

Opracował: Włodzimierz Andrzejczak

7.2 Działalność Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w 2015 roku

Realizacja pomocy finansowej

Formy udzielania dofinansowania

W 2015 roku Fundusz udzielał dofinansowania w formach:

- pożyczki, w tym pożyczki pomostowe;
- dotacji, w tym w formie dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych oraz częściowej spłaty kapitału kredytów bankowych;
- przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym.

Realizacja planu finansowego wsparcia

Złożone wnioski

W 2015 r. do Funduszu wpłynęło łącznie 1.486 wniosków o udzielenie pomocy finansowej w formie pożyczki, dotacji i przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym, w tym również o przyznanie promes dofinansowania. Ponadto do rozpatrzenia pozostało 36 wniosków złożonych w 2014 r.

Ostatecznie w 2015 r. zawarto 987 umów o dofinansowanie (w tym 26 umów na podstawie wniosków złożonych w 2014 roku) na łączną kwotę 212.701.534,26 zł, w tym:

- 113 pożyczek 92.163.962,85 zł
 - 60 pożyczek łączonych z dotacjami 49.323.549,58 zł
 - 2 pożyczki pomostowe 2.555.497,00 zł
 - 790 dotacji 60.716.621,83 zł
 - 22 umowy przekazania środków 7.941.903,00 zł
- Państwowe jednostki budżetowe (PJB) złożyły 27 wniosków na potrzeby ustalenia rezerwy celowej na 2016 r.

Plan działalności – Plan Finansowego Wsparcia

Plan działalności WFOŚiGW w Łodzi na 2015 rok został uchwalony na kwotę 250 mln zł. W listopadzie 2015 r. zmniejszono kwotę planu do 230 mln zł.

Tabela 7.2 Realizacja Planu Finansowego Wsparcia WFOŚiGW w Łodzi na 2015 r.

Rodzaj beneficjenta	Plan [tys. zł]	Wykonanie planu [%]
Sektor finansów publicznych	123.800,00	89,2%
Poza sektorem finansów publicznych	106.200,00	101,5%
Razem	230.000,00	94,6%

W 2015 r. większa część dofinansowania ze środków Funduszu przypadła na dziedzinę „Ochrona powietrza” – łącznie ponad 83 mln zł, co stanowi 38% dofinansowania przyznanego w 2015 roku.

Realizacja programów priorytetowych w formie pożyczki i dotacji

Program priorytetowy dla przedsięwzięć realizowanych przy pomocy środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) w zakresie gospodarki wodno-ściekowej

W ramach ww. programu Fundusz zawarł w 2015 r. umowy z 37 gminami województwa łódzkiego oraz 2 umowy ze spółkami gminnymi.

Tabela 7.3 Program priorytetowy PROW lata 2012–2015 r. – wybrane efekty ekologiczne i rzeczowe

Rodzaj efektu	Jednostka	Plan	Realizacja umów 2015	Łącznie 2012–2015
Budowa/modernizacja oczyszczalni ścieków	szt.	12	3	11
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	m.b.	360.000	59.063	392.841
Budowa sieci wodociągowej	m.b.	150.000	60.784	163.653
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	szt.	3.000	715	3.084

Program priorytetowy dotyczący wykonania podłączeń budynków do zbiorczego systemu kanalizacyjnego

W 2015 r. w ramach ww. programu Fundusz zawarł umowy z gminami: Sieradz, Tomaszów Mazowiecki, Poświętne, Koluszki, Zduny, Bełchatów; miastami: Kutno, Piotrków Trybunalski i Sieradz oraz Ozorkowskim Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. i Zakładem Gospodarki Wodno-Kanalizacyjnej w Tomaszowie Mazowieckim Sp. z o.o.

W wyniku realizacji ww. umów do zbiorczego systemu kanalizacyjnego zostanie podłączonych 2.574 posesji.

Racjonalizacja zużycia energii w budynkach użyteczności publicznej oraz zasobach komunalnych, należących do jednostek samorządu terytorialnego, w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery

W ramach ww. programu Fundusz zawarł w 2015 r. 22 umowy o dofinansowanie w formie pożyczki i dotacji. Największe dofinansowanie otrzymały: miasto Łódź, powiat rawski i gmina Łask. Osiągnięte efekty rzeczowe i ekologiczne to 26 przedsięwzięć termomodernizacyjnych oraz redukcja emisji CO₂ o 6.774 Mg.

Realizacja programów priorytetowych w formie dotacji na częściowe spłaty rat kapitałowych kredytów bankowych

Program priorytetowy dla wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie termomodernizacji wielorodzinnych budynków mieszkalnych

W ramach ww. programu Fundusz zawarł w 2015 r. 98 umów o dofinansowanie w formie dotacji na łączną kwotę 6.259.046,00 zł. Największe wsparcie otrzymały: Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 31, Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Kilińskiego 46 w Łodzi, Wspólnota Mieszkaniowa ul. Radwańska 47 w Łodzi oraz Wspólnota Mieszkaniowa ul. Reymonta 2 w Bełchatowie.

Program priorytetowy dofinansowania inwestycji zagospodarowania odpadów komunalnych w celu uzyskania przez nie statusu Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK)

W ramach ww. programu Fundusz zawarł w 2015 r. 1 umowę na kwotę 11.213.000,00 zł ze spółką Eko-Region Sp. z o.o. z siedzibą w Bełchatowie.

Przyrodnicze perły województwa łódzkiego – program rewitalizacji zabytkowych parków – II edycja

W ramach ww. programu w 2015 r. Fundusz zawarł 10 umów dotacji na łączną kwotę 8.700.000,00 zł na rewitalizację parków w Zduńskiej Woli, Radomsku, Parzniewicach Małych (gm. Wola Krzysztoporska), Brzezinach, Lipiu (gm. Czernewice), Tomaszowie Mazowieckim, Przedborzu, Łasku, Daszynie i Łaniewicach.

Fot. 7.1 Park im. Słowackiego w Pabianicach – zakończenie realizacji zadania z I edycji programu

W roku 2015 czynnych było pięć programów priorytetowych, w ramach których Fundusz dofinansował 1.199 zadań. Na zadania te udzielono dotacji w łącznej kwocie 13.862.044,00 zł. W ramach programów czynnych oraz czterech programów wdrażanych w latach poprzednich w 2015 r. została wypłacona kwota 19.823.471,00 zł.

Programy priorytetowe dotyczące przedsięwzięć w zakresie gospodarki ściekowej, przeznaczone dla osób fizycznych na wykonanie przyłączy kanalizacyjnych

W 2015 r. zawartych zostało 87 umów na kwotę 459.685 zł, z czego wypłacono 249.561,00 zł. Na ich podstawie osiągnięto efekt ekologiczny w wysokości 327 RLM.

Programy priorytetowe dotyczące przedsięwzięć w zakresie ochrony wód, przeznaczone dla osób fizycznych na wykonanie przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2015 r. w ramach ww. programów zawarto 110 umów na kwotę 406.966,00 zł, z czego wypłacono 215.940,00 zł. Osiągnięto efekt ekologiczny w wysokości 335 RLM.

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony powietrza, przeznaczony dla osób fizycznych oraz wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań dotyczących ograniczenia niskiej emisji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawy efektywności cieplnej budynków mieszkalnych

W ramach programu w 2015 roku zawarto 594 umowy na łączną kwotę 6.952.060,00 zł, z czego wypłacono 4.166.278,00 zł. Realizacja programu w 2015 roku pozwoliła na redukcję CO₂ w ilości 330 Mg/rok.

Program priorytetowy dotyczący przedsięwzięć w zakresie ochrony ziemi, przeznaczony dla osób fizycznych na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest

W 2015 r. zawarto 327 umów na łączną kwotę 1.879.840,00 zł, z czego wypłacono 1.733.298,00 zł. Realizacja programu pozwoliła na usunięcie w 2015 r. 2.100,55 Mg wyrobów, zawierających azbest.

Realizacja zadań poza programami priorytetowymi

Ochrona powietrza

Celem realizacji zadań z dziedziny ochrony powietrza było ograniczenie poziomu emisji związków siarki, azotu, tlenku węgla i pyłu.

Tabela 7.4 Realizacja umów zawartych w ramach dziedziny ochrona powietrza w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota zawartych umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	56	42.127.537,85	31.343.565,92	10.783.971,93
Dotacja	15	7.162.852,00	3.377.744,00	3.785.108,00
Przekazanie środków PJB	5	3.566.031,00	1.640.750,00	1.925.281,00
Pożyczki/dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego*	120	30.218.763,00	13.873.687,48	16.345.075,52
Umowy 2015	196	83.075.183,85	50.235.747,40	32.839.436,45
Umowy zawarte w latach ubiegłych			47.662.323,74	61.489.096,91
Razem wypłaty w 2015 r.			97.898.071,14	94.328.533,36

*umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii

W 2015 r. zawarto 23 umowy, w tym: 15 umów dotacji, 6 umów pożyczek oraz 2 umowy przekazania środków PJB. Zakres rzeczowy zadań obejmował: wykonanie instalacji kolektorów słonecznych, pomp ciepła i wód geotermalnych do celów grzewczych i przygotowania ciepłej wody użytkowej, wykonanie instalacji ogniw fotowoltaicznych, modernizację źródła ciepła poprzez zastosowanie biomasy oraz budowę elektrowni wiatrowych i małej elektrowni wodnej.

Dwie największe pod względem finansowym umowy zawarto ze spółką Elwiatr Pruszyński – Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Rzgowie na budowę elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej 800 kW w Julianowie oraz z gminą Uniejów na modernizację systemu ciepłowniczego miasta Uniejów w oparciu o odnawialne źródła energii z wykorzystaniem wysokosprawnej kogeneracji gazowej.

Termomodernizacja obiektów, w tym wymiana źródła ciepła

W ramach tej grupy zadań zawarto 31 umów, w tym 28 umów pożyczek oraz 3 umowy o przekazanie środków PJB. Termomodernizację obiektów, polegającą na dociepleniu ścian, stropodachów, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, modernizacji instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz wymianę źródła zasilania w ciepło wykonano m.in.: w budynkach użyteczności publicznej, mieszkalnych, biurowych, usługowych i produkcyjnych, w budynkach kultu religijnego oraz w budynku rehabilitacyjno-opiekuńczym.

Największą pod względem finansowym umową zawartą w 2015 r. w tej grupie była umowa z Pabianicką Spółdzielnią Mieszkaniową na wykonanie trzeciego etapu termomodernizacji budynków z zasobów spółdzielni, obejmującej 13 budynków mieszkalnych w Pabianicach.

Pożyczkę przyznano także spółce KON-WIT PLUS Zackiewicz, Kwiatkowski i Wspólnicy Spółka Jaw-

na na modernizację źródła ciepła i wentylację wraz z rekuperacją oraz termomodernizację budynku firmy w Ksawerowie.

Modernizacja i rozbudowa sieci ciepłej

W powyższej grupie zadań zawarto 6 umów pożyczek, między innymi z: Przedsiębiorstwem Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Zgierzu, Zakładami Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pabianicach i Rawie Mazowieckiej, Miejskimi Sieciami Ciepłymi w Zduńskiej Woli oraz ze spółdzielniami mieszkaniowymi w Rawie Mazowieckiej i Tomaszowie Mazowieckim.

Znaczące wsparcie finansowe przyznano PEC w Zgierzu na budowę osiedlowej sieci ciepłej magistralnej wraz z przyłączami i węzłami ciepłymi do budynków Łaźni Miejskiej i Przychodni Rejonowej w Zgierzu.

Pozostałe zadania z dziedziny ochrona powietrza

W ramach innych zadań z zakresu ochrony powietrza Fundusz zawarł 16 umów pożyczek. Wsparcie otrzymała m.in. Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim na remont instalacji odpylania spalin w kotłowni wraz z remontem kotła WR-5 i wykonaniem automatyki.

Umowę z Funduszem zawarła również Ciepłownia Sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim, modernizująca odpylanie kotłów ERm-8,0-1,3 K1 i ERm-8,0-1,3 k2 w ciepłowni oraz Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku, realizujące modernizację instalacji odpylania.

Podsumowując, umowy zawarte w 2015 r. z dziedziny ochrona powietrza* będą skutkowały zmniejszeniem emisji związków tlenku węgla, związków siarki, azotu oraz pyłów o następujące wielkości: CO: 308 Mg/rok, CO₂: 28.027 Mg/rok, NO_x: 40 Mg/rok, pył: 298 Mg/rok, SO₂: 557 Mg/rok.

Fot. 7.2 Instalacja odpylania spalin w kotłowni budynków SM „Przodownik” w Tomaszowie Mazowieckim

Tabela 7.5 Efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie ochrona powietrza

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty z umów zawartych w 2015 r.	Efekty z umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
Docieplenie stropodachu/dachu	m ²	27.369	18.306	45.675
Docieplenie ścian	m ²	85.266	42.096	127.362
Wymiana okien i drzwi	m ²	2.958	6.675	9.633
Instalacja kolektorów słonecznych	m ²	0	5.054	5.054
Instalacja pompy ciepła	kW	0	539	539
Instalacja fotowoltaiczna	kWe	115	250	365
Wymiana oświetlenia	szt.	19	1.000	1.019
Modernizacja instalacji c.o., w tym zawory termostacyjne	szt.	1.822	1.945	3.767
Modernizacja/rozbudowa miejskiej sieci ciepłej	m.b.	35	1.639	1.674
Montaż kotłowni na biomasę	kW	435	800	1.235
Montaż kotłowni na gaz	kW	1.045	4.226	5.271
Montaż kotłowni na olej	kW	1.250	0	1.250
Modernizacja węzła ciepłego	kW	782	935	1.717
Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej/rok	MWh	49.675	0	49.675
Efektywność energetyczna	GJ/rok	2.566	0	2.566
Odpylanie	t/rok	3	0	3
Elektrownia wiatrowa	kW	800	0	800
Wykorzystanie biogazu	MW	0	1,2	1,2

*efekty łączne – programy priorytetowe i poza programem

Tabela 7.6 Efekty ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona powietrza

Wyszczególnienie*	Jednostki	Efekty z umów zawartych w 2015 r.	Efekty z umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
Redukcja CO	Mg/rok	1,46	324,58	326,04
Redukcja CO ₂	Mg/rok	694,31	16.157,10	16.851,41
Redukcja NO _x	Mg/rok	1,69	85,45	87,14
Redukcja pyłu	Mg/rok	1,19	223,16	224,35
Redukcja SO ₂	Mg/rok	5,81	262,05	267,86

*efekty ekologiczne osiągnięte łącznie, w tym w ramach programów priorytetowych

OCHRONA ZASOBÓW WODNYCH

Inwestycje dofinansowane przez Fundusz w dziedzinie ochrona zasobów wodnych w 2015 r. realizowane były przede wszystkim przez samorządy gminne oraz ich spółki.

Tabela 7.7 Realizacja umów zawartych w dziedzinie ochrona zasobów wodnych w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłat [zł]	Planowane wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	39	28.781.824,00	16.930.074,40	11.851.749,60
Pożyczka pomostowa	2	2.555.497,00	2.555.497,00	0,00
Dotacja	8	5.033.114,00	2.333.741,00	2.686.006,00
Pożyczka i dotacja w ramach programu priorytetowego „PROW”*	39	15.189.286,58	15.189.286,58	0,00
Dotacja w ramach programu priorytetowego „Podłączenia do kanalizacji”*	12	4.247.688,88	985.193,00	3.237.937,88
Umowy 2015	100	55.807.410,46	37.993.791,98	17.775.693,48
Umowy zawarte w latach ubiegłych			65.609.651,80	21.915.181,25
Razem wypłaty w 2015 r.			103.603.443,78	39.690.874,73

*umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

W 2015 r. podpisano 2 umowy pożyczek pomostowych na łączną kwotę 2.555.497,00 zł. Beneficjentami tej formy pomocy były gmina Brąszewice i Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. z siedzibą w Opocznie.

Budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków

W tej grupie zadań zawarto 3 umowy z:

- Przedsiębiorstwem Komunalnym Sp. z o.o. w Wieluniu na remont osadnika wstępnego oraz komory napowietrzania na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Wieluniu w celu zapewnienia odpowiedniej redukcji związków azotu;
- Spółką Ariadna S.A. Fabryka Nici w Łodzi na budowę zbiornika uśredniająco-neutralizującego w celu dobowego uśrednienia odczynu pH i temperatury ścieków przemysłowych;
- Zakładem Usług Transportowych Zdzisław Wójcicki z siedzibą w Rawie Mazowieckiej na budowę biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 10,5 m³/dobę wraz z przyłączem do budynku oraz wewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej długości 266 mb i drenażu odwadniającego ze zbiornikiem na wody opadowe wraz z odwodnieniem terenu w Domu Seniora w Ossowicach.

W wyniku realizacji zadań na podstawie umów zawartych w 2015 r. łączna przepustowość wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni zwiększyła się o ok. 8.367,00 m³/dobę.

Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

W 2015 r. Fundusz zawarł 2 umowy na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków. Dofinanso-

wanie otrzymały gminy: Strzelce – 30 oczyszczalni o łącznej przepustowości 33,50 m³/dobę oraz Uniejów – 53 oczyszczalnie o łącznej przepustowości 50,20 m³/dobę.

Wybudowanie 83 przydomowych oczyszczalni ścieków umożliwi oczyszczenie około 30.550,00 m³/rok, co pozwoli na redukcję BZT₅ o około 11,5 Mg/rok.

Budowa sieci kanalizacji deszczowej

W 2015 r. Fundusz podpisał 5 umów, których zakres obejmował budowę sieci kanalizacji deszczowej na terenie miast: Piotrków Trybunalski (640,00 m.b.), Kutno (1.515,00 m.b.), Łowicz (1.425,00 m.b.) oraz na terenie gmin: Kozłowski (843,00 m.b.) i Andrespol (723,00 m.b.).

Realizacja tych projektów zmniejszy ryzyko podtopień wodami opadowymi i roztopowymi poprzez odprowadzenie w sposób zorganizowany ścieków deszczowych w ilości ok. 52.900,00 m³/rok.

Budowa, rozbudowa sieci kanalizacyjnej

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał łącznie 14 umów z gminami: Bełchatów (2 umowy), Moszczenica, Dobroń, Ksawerów (3 umowy), Andrespol, Grabica, Wieluń i Gidle. Dofinansowanie otrzymały także spółki miejskie z Sieradza oraz Rawy Mazowieckiej.

W efekcie realizacji ww. zadań powstanie sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości ok. 29.180,00 m.b., co pozwoli na odprowadzenie do oczyszczenia ścieków komunalnych w ilości ok. 85.880,00 m³/rok.

Budowa, rozbudowa i renowacja zbiorników wodnych

W ramach tej grupy zadań Fundusz podpisał 5 umów. Dofinansowane zadania realizowane były przez:

- województwo łódzkie – „Utrzymanie i konserwacja urządzeń melioracji wodnych podstawowych (2015/2016)”;
- miasto Pabianice – „Przywrócenie zdolności retencyjnej zbiorników wodnych na terenie MOSIR w Pabianicach”;
- miasto Łódź – „Roboty konserwacyjne i zabezpieczające przed powodzią na rzekach i zbiornikach wodnych na terenie miasta Łodzi”;
- gminę Kowiesy – „Przebudowa zbiornika małej retencji wodnej na działce oznaczonej nr ewid. 85 w m. Michałowice, gm. Kowiesy, pow. skiernewicki”;
- gminę Przedbórz – „Wykonanie zabezpieczenia grobli zbiornika wodnego w Przedborzu”.

Regulacja rzek i przebudowa wałów przeciwpowodziowych

W 2015 r. Fundusz podpisał 3 umowy z:

- województwem łódzkim na zadanie: „Regulacja koryta rzeki Wierznicy w km 6+000 - 6+355, gm. Osjaków, pow. wieluński”;
- gminą miejską Sieradz na zadanie „Przebudowa wału przeciwpowodziowego w ramach budowy ujęcia wód z rzeki Żegliny i Krasawy do zasilania starorzecza Żegliny oraz przebudowy przepustu wałowego Krasawy w Sieradzu”;
- miastem Łódź na zadanie „Zapobieganie skutkom podtopień poprzez remont umocnień

koryta rzeki Jasień na odcinku od ul. Nowe Sady do połączenia z rzeką Karolewką od km 3+000 do km 3+137”.

Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody

W 2015 r. Fundusz zawarł 6 umów z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji stacji uzdatniania wody oraz ujęć wody. Dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymały gminy: Rzgów, Tomaszów Mazowiecki, Mokrsko oraz spółki miejskie z Konstątnowa Łódzkiego, Sieradza oraz Kuluszek.

Realizacja zadań z tej grupy pozwoli na zapewnienie ciągłości dostaw wody o odpowiednich parametrach jakościowych w ilości około 1.435.406,00 m³/rok.

Budowa i modernizacja wodociągów

Na budowę i modernizację wodociągów w 2015 r. Fundusz podpisał 9 umów. Beneficjentami pomocy finansowej były gminy: Bełchatów (3 umowy), Lubochnia, Rokiciny, Sędziejowice, Ksawerów, Sulejów oraz Kuluszkowskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Realizacja projektów zapewni dostęp do wody odpowiedniej jakości mieszkańcom 320 posesji oraz poprawi ciągłość dostaw wody w gminach Lubochnia i Bełchatów po wybudowaniu spinek wodociągowych.

Tabela 7.8 Efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrony zasobów wodnych

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty umów zawartych w 2015 r.	Efekty umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
oczyszczalnie ścieków				
Ilość (budowa/rozbudowa/modernizacja)	szt.	5	7	12
Przepustowość	m ³ /dobę	8.367	29.050	97.417
BZT ₅	Mg/rok	1	3.305	3.306
prydomowe oczyszczalnie ścieków				
Ilość	szt.	768	55	823
Przepustowość	m ³ /dobę	701	52	753
sieć kanalizacyjna sanitarna				
Długość	m.b.	81.580	212.967	294.547
Ilość odejść bocznych	szt.	1.580	3.560	5.140
Ilość ścieków	m ³ /rok	0	74.788	74.788
Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	RLM	2.673	120.092	12.765
sieć kanalizacyjna deszczowa				
Długość	m.b.	5.412	12.267	12.267
Ilość ścieków	m ³ /rok	43.894	7.524	51.418
retencja				
Zwiększenie pojemności retencyjnej zbiorników wodnych	m ³	920	90.943	91.863
Regulacja rzek, budowa i przebudowa wałów i rowów	m.b.	24.251	700	24.951
Obszar objęty oddziaływaniem	ha	50	7.979	8.029
Liczba ludności objęta środkami ochrony przeciwpowodziowej	osoba	0	337.837	337.837
sieć wodociągowa i SUW				
Budowa/przebudowa SUW	szt.	15	7	22
Długość wodociągu	m.b.	76.879	65.597	142.476
Ilość przyłączy wodociągowych	szt.	193	151	344
Ilość wody dostarczanej	m ³ /rok	1.300.781	641.641	1.942.422

Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (oz)

Dofinansowanie zadań z dziedziny gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi obejmowało następujące grupy zadań:

- usuwanie azbestu;
- przetwarzanie odpadów;
- selektywna zbiórka odpadów.

Tabela 7.9 Umowy zawarte w ramach gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]
Pożyczka	4	16.212.780,00	15.649.681,00	563.099,00
Dotacja	67	1.632.823,64*	1.476.988,29*	153.260,00*
Pożyczki/dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego**	1	11.213.000,00	0,00	11.213.000,00
Umowy 2015	72	19.058.603,64	17.126.669,29	11.929.359,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			20.576.601,00	4.854.714,00
Razem wypłaty			37.703.270,29	16.784.073,00

*w kwocie nie ujęto środków udostępnionych przez NFOŚiGW

** umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych” Usuwanie azbestu

W 2015 r. Fundusz zawarł 67 umów dotacji z beneficjentami z terenu województwa łódzkiego, w tym 35 umów dotacji z udostępnieniem środków z NFOŚiGW. Dzięki środkom WFOŚiGW w Łodzi oraz udostępnionym z NFOŚiGW w 2015 r. udało się unieszkodliwić azbest w ilości ok. 2.251 Mg. W ramach pozostałych 32 zadań realizowanych przy wsparciu środków z WFOŚiGW w Łodzi unieszkodliwiono azbest w ilości ok. 3.378 Mg. W 2016 r. zostanie jeszcze poddany unieszkodliwieniu azbest w szacowanej łącznej ilości ok. 198 Mg.

Przetwarzanie odpadów

W ramach tej grupy zadań Fundusz zawarł w 2015 r. 2 umowy pożyczki. Dzięki środkom Funduszu przyznanych **Przedsiębiorstwu Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Radomsku** wybudowana została kompostownia odpadów biodegradowalnych na terenie ZUOK w Płoszowie, posiadającego status RIPOK. Zakład będzie przetwarzał zmieszane odpady komunalne w ilości 44.800 Mg/rok, z czego 19.000 Mg/rok odpadów będących frakcją podsitową poddawanych zostanie procesowi biologicznego przetwarzania. W wyniku kompostowania będzie dochodziło do ubytku masy odpadów kierowanych do składowania na poziomie 31,5%. Ponadto zakład ma przyjmować ok. 3.000 Mg odpadów zielonych zebranych selektywnie.

Fundusz wsparł finansowo także **ZGO AQU-ARIUM Sp. z o.o. z siedzibą w Rawie Mazowieckiej**, dzięki czemu rozbudowano RIPOK w Pukininie, budując kompostownię odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Zakład będzie przetwarzał zmieszane odpady komunalne w ilości 35.000 Mg/rok. Realizacja zadania umożliwi poddanie biologicznemu przetwarzaniu 17.500 Mg/rok odpadów. W wyniku kompostowania będzie dochodziło do ubytku masy odpadów kierowanych do składowania na poziomie 30%.

Rekultywacja składowiska odpadów

W zakresie omawianej grupy zadań Fundusz zawarł 2 umowy pożyczki. **Gmina Osjaków**, dzięki środkom Funduszu, utworzyła grupowy punkt zbiórki odpadów komunalnych, co wpłynie na zwiększenie poziomu odzysku surowców wtórnych z odpadów komunalnych i wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych oraz umożliwi pozbywanie się przez mieszkańców odpadów problemowych zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pożyczka udzielona **Spółdzielni Mieszkaniowej „Radogoszcz-Zachód” w Łodzi** umożliwiła zakup 64 pojemników do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, dzięki czemu zostanie utworzonych 16 gniazd do segregacji odpadów.

Tabela 7.10 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona ziemi

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty umów zawartych w 2015 r.	Efekty umów z lat ubiegłych	łącznie efekty w 2015 r.
Unieszkodliwienie odpadów niebezpiecznych zawierających azbest	Mg	5.629,546 *	195,16	5.824.706
Zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych do składowania	Mg/rok	-	21.170,52	21.170,52
Ilość odpadów przeznaczonych do odzysku i recyklingu	Mg/rok	-	32.054,86	32.054,86
Utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów	szt.	1	-	1
Budowa kompostowni	szt.	2	-	2

Ochrona przyrody i krajobrazu (op)

W 2015 r. Fundusz udzielił pomocy finansowej na realizację zadań z dziedziny ochrona przyrody i krajobrazu, zawierając 51 umów.

Tabela 7.11 Realizacja umów zawartych w ramach ochrony przyrody i krajobrazu w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł] *
Dotacja	40	6.196.522,12	905.355,19	5.290.425,40
Przekazanie środków PJB	1	389.475,00	74.175,00	315.300,00
Dotacje zawarte w ramach programu priorytetowego**	10	8.550.000,00	0,00	8.550.000,00
Umowy 2015	51	15.135.997,12	979.530,19	14.155.725,40
Umowy zawarte w latach ubiegłych			9.961.264,60	2.223.600,04
Razem wypłaty 2015 r.			10.940.794,79	16.379.325,44

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

**umowy opisane w rozdziale „Realizacja programów priorytetowych”

Prace leczniczo–pielęgnacyjne drzew, pomników przyrody, rewitalizacja parków

W ramach tej grupy udzielone zostały 22 dotacje. Na szczególną uwagę zasługuje zadanie realizowane przez **Muzeum w Nieborowie i Arkadii, Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie**, polegające na pielęgnacji drzewostanu w ogrodzie w Arkadii, obejmujące prace pielęgnacyjne i wiązania na 3.861 drzewach oraz 2 zadania realizowane przez **miasto Łódź**, w ramach których założono 3.790 pułapek feromonowych, ograniczających populację szrotówka kasztanowcowiaczka w koronach 2.266 kasztanowców, znajdujących się w parkach miejskich, zieleńcach i pasach drogowych.

Zwiększenie terenów zieleni

W ramach tej grupy zadań zawarto 14 umów dotacji. Beneficjentami umów są gminy: **Dobryszyce, Gomunice, Kamięńsk, Koluszki, Łask, Skomlin, Tomaszów Mazowiecki oraz powiat sieradzki, Uniwersytet Łódzki, rzymskokatolicka parafia pw. Matki Boskiej Różańcowej w Łaznowie, rzymskokatolicka parafia pw. św. Macieja Apostoła i św. Małgorzaty, Dziewicy i Męczennicy w Bednarach i Zakład Usług Transportowych Zdzisław Wójcicki**. Wsparcie finansowe Funduszu umożliwiło nasadzenia drzew, krzewów oraz innych roślin w celu poprawy walorów użytkowych i estetycznych terenów zieleni, będących we władaniu beneficjentów.

Zachowanie bioróżnorodności

W ramach zadań z tej grupy Fundusz zawarł 2 umowy. Dzięki wsparciu Funduszu **miasto Bełchatów** wdrożyło kolejny etap programu rewitalizacji rzeki Rakówki. Zadanie obejmowało zarybienie 40 tysiącami narybku jelca, 5 tysiącami narybku pstrąga potokowego oraz przeprowadzenie połowów kontrolnych, badających efektywność zabiegów restytucyjnych. Dzięki dotacji Funduszu **Koło Łowieckie nr 2 „Orzeł” w Wieruszowie** zakupiło 660 kuropatw i dokonało ich reintrodukcji w obwodzie łowieckim

nr 207. Celem zadania jest zapoczątkowanie sukcesywnego wzrostu liczebności stanu populacji rodzimego gatunku zwierzęcy drobnej.

Konserwacja ekosystemów wodnych

Wsparcie finansowe otrzymali **Marzena i Sławomir Lachowscy** na przeprowadzenie prac konserwatorskich przy układzie wodnym w zabytkowym parku w Węgrzynowicach. Prace obejmują m.in. odtworzenie zniszczonej skarpy, zabezpieczenie skarpy przed ponowną erozją oraz odmulenie układu wodnego.

Czynna ochrona gatunkowa

W tej grupie zadań Fundusz zawarł 3 umowy. Dotację otrzymało **Towarzystwo Przyrodników Ziemi Łódzkiej** z siedzibą w **Łodzi** na realizację II etapu prac z zakresu czynnej ochrony rybitw rzecznych na zbiorniku Jeziorsko. **Miasto Łódź** otrzymało dofinansowanie na zadanie polegające na wykasaniu obszarów łąkowych w obszarach źródłiskowych rzeki Łagiewniczanki oraz w dolinie rzeki Bzury. Taki zabieg umożliwi zachowanie rzadkich gatunków roślin i zwierząt charakterystycznych dla tych obszarów, unikalnych i różnorodnych zbiorowisk roślinnych oraz podmokłych siedlisk przyrodniczych na obszarze o łącznej powierzchni 75,21 ha. Natomiast **województwo łódzkie**, dzięki dotacji, oznakowało 20 tablicami informacyjnymi granice dwóch obszarów chronionego krajobrazu, tj. Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Piliczańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Zadania skonsolidowane

W zakresie omawianej grupy Fundusz wsparł finansowo **Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Łodzi**, która realizuje następujące zadania:

- szkolenia z zakresu ochrony środowiska dla pracowników RDOŚ w Łodzi;
- konkurs ekologiczny dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych z województwa łódzkiego;

- promowanie sieci obszarów Natura 2000 wśród społeczności lokalnych województwa łódzkiego;
- oznakowanie 64 rezerwatów przyrody w województwie łódzkim;
- wydanie publikacji popularnonaukowej o charakterze albumowym pn. „Przyroda województwa łódzkiego”.

Tabela 7.12 Przykładowe efekty rzeczowe i ekologiczne uzyskane w dziedzinie ochrona przyrody i krajobrazu

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty umów zawartych w 2015 r.	Efekty umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
Prace leczniczo-pielęgnacyjne, konserwacja i rekonstrukcja zieleni: drzewa i krzewy, pomniki przyrody	szt.	5.126	11.978	17.104
Nowe nasadzenia: drzewa, krzewy, rośliny	szt.	13.254	245.305	258.559
Wykaszanie roślinności na terenie śródleśnych polan w celu zachowania bioróżnorodności	ha	0	51,7	51,7
Wykonanie zielonego dachu	m ²	415	0	415
Powierzchnia obszarów, na których przywrócono lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemu	ha	0	55,04	55,04
Powierzchnia terenów zieleni/parków, na których przeprowadzono prace pielęgnacyjne/nowe nasadzenia	ha	4,587	394,949	399,536
Montaż pułapek feromonowych na kasztanowcach	szt.	3.790	0	3.790
Elementy małej architektury (oświetlenie, ławki, wyposażenie placów zabaw itp.)	szt.	0	521	521

Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska (bn)

W 2015 r. w ramach dziedziny „Badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska” Fundusz zawarł łącznie 53 umowy.

Tabela 7.13 Umowy zawarte na badania naukowe i ekspertyzy/monitoring środowiska w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Dotacja	46	2.093.701,28	1.480.640,15	610.414,00
Przekazanie środków PJB	7	3.186.560,00	1.641.006,00	1.545.554,00
Umowy 2015	53	5.280.261,28	3.121.646,15	2.155.968,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			766.740,26	93.581,65
Razem wypłaty			3.888.386,41	2.249.549,65

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Programy, plany i opracowania

W ramach tej grupy zadań Fundusz udzielił wsparcia z przeznaczeniem na sporządzenie lub aktualizację:

- 10 programów usuwania azbestu z terenów miasta Zduńska Wola, miasta i gminy Działoszyn oraz gmin: Kluki, Sędziejowice, Rozprza, Uniejów, Czerniewice, Rzeczyca, Pątnów, Głowno;
- programów ochrony powietrza dla stref województwa łódzkiego na podstawie oceny jakości powietrza w 2014 r. w celu osiągnięcia standardów jakości powietrza, realizowanych przez województwo łódzkie;
- studium w zakresie rozpoznania potrzeb, możliwości oraz celowości wykonania przedsięwzięcia w zakresie retencjonowania wody, realizowanego przez gminę Wolbórz;
- 6 planów urządzania lasu i inwentaryzację stanu lasu, realizowanych przez miasto Łódź, powiat łódzki wschodni, powiat łęczycki, powiat radomski, powiat tomaszowski oraz powiat zduńskowolski;
- 12 planów gospodarki niskoemisyjnej na lata 2016-2020 dla następujących gmin: Widawa, Wo-

dzierady, Rogów, Dłutów, Pabianice, Wola Krzysztoporska, Dalików, Wartkowice, Lgota Wielka, Wróblew, Rzeczyca, Ozorków.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Łodzi, dzięki wsparciu ze środków Funduszu, zrealizuje zadanie polegające na zapewnieniu właściwego stanu ochrony obszarów cennych przyrodniczo. Działania obejmują uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony na terenie obszarów Natura 2000 w województwie łódzkim, czynną ochronę rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000, opracowanie dokumentacji planów ochrony oraz projektów zarządzeń w sprawie planów ochrony 12 rezerwatów przyrody, jak również ochronę bobra europejskiego na terenie województwa łódzkiego.

Monitoring środowiska

W ramach 8 umów Fundusz przekazał środki państwowym jednostkom budżetowym. Dofinansowanie otrzymał **Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi** na realizację zadań związanych z monitoringiem jakości powietrza oraz ogół-

nego stanu środowiska w województwie, w tym na wyposażenie laboratorium w specjalistyczny sprzęt. Ze wsparcia Funduszu skorzystały także **Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Łodzi oraz województwo łódzkie.**

Prace badawcze

Fundusz zawarł 8 umów dotacji na wykonanie prac badawczych, analizujących potrzeby środowiska naturalnego. Wsparcie finansowe otrzymały: **powiat zgierski, powiat brzeziński, gmina Rusiec, gmina Grabica, gmina Zduńska Wola, Uniwersytet Łódzki, Towarzystwo Ochrony Krajobrazu z siedzibą w Łodzi oraz Instytut Ogrodnictwa w Skierniewicach.**

Inwentaryzacja wraz z oceną dendrologiczną

Fundusz podpisał 5 umów z: miastem Piotrków Trybunalski, gminą Wola Krzysztoporska, gminą Cielądz i gminą Grabica (2 umowy). Zrealizowane zadania

obejmowały opracowanie dokumentacji projektowej zabytkowych parków i alei.

Oprogramowanie do zarządzania informacjami środowiskowymi i opłatami za korzystanie ze środowiska

Województwo łódzkie dokonało zakupu licencji i praw opieki nad systemami informatycznymi do zarządzania informacjami środowiskowymi i opłatami za korzystanie ze środowiska, co umożliwi marszałkowi województwa wypełnianie zadań i obowiązków, związanych z gromadzeniem ewidencji oraz środków z tytułu korzystania ze środowiska.

Edukacja ekologiczna (ee)

W 2015 r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi zawarł 459 umów na realizację zadań z zakresu edukacji ekologicznej. Dofinansowanie udzielane było w ramach konkursów ogłaszanych przez Fundusz:

Tabela 7.14 Realizacja umów zawartych w dziedzinie edukacja ekologiczna w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umów [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Dotacja ogółem	454	13.871.756,91	7.357.205,56	6.466.922,97
Przekazanie środków PJB	5	335.171,00	334.691,35	0,00
Umowy 2015	459	14.206.927,91	7.691.896,91	6.466.922,97
Umowy zawarte w latach ubiegłych			6.608.498,38	705.458,60
Razem wypłaty 2015 r.			14.300.395,29	7.172.381,57

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Konkursy

IV edycja konkursu „Moja wymarzona ekopracownia”

Celem konkursu było wyłonienie najlepszych projektów, polegających na utworzeniu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych. W 2015 r. w ramach tego konkursu utworzonych zostało 167 pracowni, które wyposażono w pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne, meble szkolne, sprzęt audio-video itp.

Fot. 7.3 Ekopracownia w Szkole Podstawowej w Żychlinie

V edycja konkursu „Utworzenie ogródków dydaktycznych przy szkołach i przedszkolach”

W 2015 r. w ramach konkursu dofinansowano utworzenie 32 ogródków dydaktycznych. Szkoły i przedszkola zyskały w ten sposób nowoczesnie wyposażone i zaaranżowane miejsca, przystosowane do prowadzenia edukacji ekologicznej i przyrodniczej na świeżym powietrzu.

II edycja konkursu „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach”

Kolejna edycja tego konkursu skierowana była do publicznych i niepublicznych przedszkoli, szkół i zespołów szkół: podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z terenu województwa łódzkiego. Fundusz zawarł 160 umów na dofinansowanie edukacji ekologicznej w roku szkolnym 2015/2016.

I edycja konkursu „Edukacja ekologiczna mieszkańców województwa łódzkiego”

Po raz pierwszy w 2015 r. Fundusz ogłosił konkurs, którego celem było wyłonienie i finansowe wsparcie najlepszych projektów, mających na celu realizację pozaszkolnej edukacji ekologicznej skierowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych z woje-

wództwa łódzkiego. Dofinansowanie otrzymały m.in. projekty:

- „XVI Międzynarodowy Festiwal Filmów Przyrodniczych im. W. Puchalskiego „Szlaki przyrodniczo-kulturowe”, realizowany przez Wytwórnę Filmów Oświatowych Sp. z o. o. w Łodzi;
- „Roweromania” - pilotażowy program edukacyjny na rzecz promocji komunikacji rowerowej oraz kształtowania proekologicznych zachowań komunikacyjnych wśród dzieci i młodzieży, realizowany przez miasto Łódź;
- „Łódzkie, jakiego nie znacie” - edukacja ekologiczna oraz promocja walorów przyrodniczych województwa łódzkiego w mediach regionalnych, realizowany przez województwo łódzkie.

Dodatkowo Fundusz zawarł 5 umów z państwowymi jednostkami budżetowymi w 2015 r. Dofinansowanie otrzymały m.in. projekty:

- Społeczna kampania edukacyjno-informacyjna pn. „Ale czad!”, realizowana przez Komendę Wojewódzką PSP w Łodzi;
- Przygotowanie materiałów i wydanie publikacji „Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim 2014 r.” realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi;
- „Na powódź mam plan” etap III. Projekt edukacji przeciwpowodziowej dla nauczycieli z terenu województwa łódzkiego, realizowany przez województwo łódzkie.

Tabela 7.15 Przykładowe efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie edukacja ekologiczna

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty z umów zawartych w 2015 r.	Efekty z umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
Jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe i inne uczestniczące w konkursach	liczba podmiotów	102	182	284
Szacunkowa liczba osób bezpośrednio objętych edukacją ekologiczną	osoby	209.117	274.250	483.367
Liczba potencjalnych odbiorców	osoby	1.751.177	3.871.603	5.622.780
Liczba zamontowanych tablic dydaktycznych	szt.	58	97	155
Konferencje, seminaria, sympozja i szkolenia	ilość	481	566	1047
Liczba konkursów w ramach programów ekologicznych	ilość	217	469	686
Liczba wycieczek	ilość	454	1.008	1.462
Nasadzenia, zakup roślin	szt.	9.242	7.662	16.904
Zakup książek	szt.	310	50	360
Ogródki dydaktyczne	szt.	32	0	32
Ekopracownie	szt.	167	0	167
Zakup pomocy dydaktycznych	szt.	10.445	9.860	20.305
Nakład publikacji/wydawnictwa	szt.	324.744	76.956	401.700
Ścieżki dydaktyczne	szt.	4	1	5

Pozostałe zadania ochrony środowiska (zi)

W 2015 r. Fundusz zawarł w ramach tej dziedziny łącznie 56 umów.

Tabela 7.16 Realizacja umów zawartych w ramach pozostałych zadań ochrony środowiska w 2015 r.

Forma dofinansowania	Ilość zawartych umów [szt.]	Kwota umowy [zł]	Kwota wypłacona [zł]	Kwoty planowane do wypłaty w kolejnych latach [zł]*
Pożyczka	12	4.003.367,00	2.723.117,00	1.280.250,00
Dotacja	40	5.669.117,00	4.896.317,60	770.000,00
Przekazanie środków PJB	4	464.666,00	464.666,00	0,00
Umowy 2015	56	10.137.150,00	8.084.100,60	2.050.250,00
Umowy zawarte w latach ubiegłych			711.900,00	0,00
Razem wypłaty 2015 r.			8.796.000,60	2.050.250,00

*kwota po korekcie wynikającej z rozliczenia umowy

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska (zapobieganie i likwidacja poważnych awarii)

Fundusz zawarł 37 umów, w ramach których dofinansowano wyposażenie w sprzęt ratownictwa techniczno-drogowo-ekologicznego służb kierujących i biorących udział w akcjach ratowniczych na terenie województwa łódzkiego, w tym w pojazdy

ratownicze, gaśnicze oraz inne. Zakupionych zostało 25 samochodów ratowniczo-gaśniczych wraz z wyposażeniem dla jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej oraz 1 samochód zaopatrzeniowy dla Państwowej Straży Pożarnej. Fundusz zawarł ponadto umowę z Oddziałem Ratownictwa Wodnego OSP w Łodzi na karosację specjalistycznego samochodu na potrzeby ratownictwa wodnego.

Fundusz podpisał również 20 umów na zakup sprzętu ratowniczo-gaśniczego, obejmującego agregaty pompowe, narzędzia hydrauliczne oraz inny sprzęt ratowniczy dla Ochotniczych Straży Pożarnych oraz Państwowej Straży Pożarnej. Ponadto Komenda Wojewódzka PSP otrzymała wsparcie finansowe na zakup sprzętu do likwidacji skutków żywiołów oraz katastrof budowlanych oraz na zakup lekkiego specjalnego pojazdu rozpoznawczego.

Fot. 7.4 Samochód ratowniczy dla OSP w Prymusowej Woli

Zapobieganie i likwidacja klęsk żywiołowych oraz pozostałe zadania ochrony środowiska

W tej grupie zadań Fundusz zawarł 19 umów, w tym 2 umowy o przekazanie środków państwowej jednostce budżetowej. Dofinansowanie w przeznaczono m.in. na zakup ciągników rolniczych wraz z osprzętem do utrzymania terenów zielonych w ciągach dróg, koparko-ładowarek na potrzeby utrzymania infrastruktury komunalnej, sprzętu pożarniczego i ratownictwa technicznego.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi uzyskał dofinansowanie zakupu serwerów na potrzeby systemu gromadzenia i przetwarzania danych o środowisku. **Łódzki Urząd Wojewódzki** przeprowadził modernizację wojewódzkiego systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach oraz wojewódzkiego systemu wykrywania i alarmowania.

W ramach zadań dotyczących zakupu urządzeń i aparatury Fundusz zawarł 2 umowy. **Powiat opoczyński** otrzymał dotację na wykonanie zaplecza technicznego obsługi sprzętu ochrony dróg oddechowych w Komendzie Powiatowej PSP w Opocznie, zapewniającego bezpieczne i skuteczne prowadzenie działań ratowniczo-gaśniczych podczas likwidacji skutków działania żywiołów oraz poważnych awarii. **PGKiM Sp. z o.o. w Aleksandrowie Łódzkim** otrzymało pożyczkę na zakup agregatu prądotwórczego na potrzeby ujęcia wody w Prawęcicach, gm. Aleksandrów Łódzki.

Tabela 7.17 Przykładowe efekty rzeczowe uzyskane w dziedzinie pozostałe zadania ochrony środowiska

Wyszczególnienie	Jednostki	Efekty z umów zawartych w 2015 r.	Efekty z umów z lat ubiegłych	Łącznie efekty w 2015 r.
Samochód pożarniczy	szt.	25	33	58
Ciągnik wraz z osprzętem	szt.	21	15	36
Koparko-ładowarka	szt.	4	6	10
Samochód specjalny	szt.	2	3	5
Motopompa	szt.	5	10	15
Zestaw hydrauliczny	szt.	7	11	18
Karosacja samochodu	szt.	1	0	1
Pojazd czterokołowy typu quad	szt.	0	3	3
Specjalistyczny sprzęt (w tym kamery termowizyjne, telewizyjne zestawy monitoringu sieci kanalizacyjnej, wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego, agregat prądotwórczy)	szt.	27	9	36

Umorzenia pożyczek

W 2015 r. pozytywnie rozpatrzone 78 wniosków o częściowe umorzenie pożyczek. Zgodnie z zasadami Funduszu, 29 beneficjentów (w tym 8 jednostek samorządu terytorialnego) zdecydowało się na wystąpienie o umorzenie bez konieczności wskazania przeznaczenia środków z częściowego umorzenia na realizację kolejnego zadania proekologicznego (łącznie kwota ponad 5,5 mln zł).

Ponadto Fundusz w 2015 r. zawarł 49 umów o umorzenie na łączną kwotę ponad 7,5 mln zł, wskazując w nich przeznaczenie umorzonej kwoty na realizację innego zadania proekologicznego.

Tabela 7.18 Zestawienie umorzonych pożyczek w 2015 r. w podziale na dziedziny ochrony środowiska

Dziedzina	Ilość umów	Kwota udzielonej pożyczki [zł]	Kwota umorzona [zł]	Procent umorzonej pożyczki
Ochrona zasobów wodnych	27	10.927.668,25	3.922.006,38	35,89
Ochrona powietrza	35	25.840.754,58	7.200.426,41	27,86
Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi	8	3.257.999,16	883.619,47	27,12
Pozostałe zadania ochrony środowiska	8	2.587.168,00	1.057.029,85	40,86
Razem:	78	42.613.589,99	13.063.082,11	-

Realizacja dotacji w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych

Łączna kwota dotacji do 2 umów kredytowych zawartych w 2015 r. wyniosła 490.413,00 zł. Dofinansowanie otrzymały:

- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przodownik” z siedzibą w Tomaszowie Mazowieckim na realizację zadania: „Redukcja emisji poprzez remont instalacji odpylania spalin w kotłowni wraz z remontem kotła WR-5 i wykonaniem automatyki”;
- NORAUTON S.A. na realizację zadania „Termomodernizacja i prace budowlane hali produkcyjno-magazynowej oraz modernizacja oświetlenia zewnętrznego i wewnętrznego hali przy ul. Henrykowskiej 16 w Zduńskiej Woli”.

Realizacja powyższych zadań pozwoli na redukcję emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery, tj.: pyły – 9,767 Mg/rok, SO₂ – 3,279 Mg/rok, NO_x – 1,0194 Mg/rok CO – 440,1685 Mg/rok.

Łącznie w 2015 r. w formie dopłat do oprocentowania wypłacono środki w wysokości 1.138.984,30 zł. Planowana kwota do wypłaty w kolejnych latach z tytułu zawartych umów wynosi 14.562.851,17 zł.

Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska oraz inne wydatki dotacyjne

Nagrody

W 2015 r. Fundusz przeznaczał środki na nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej. Fundusz prowadził konkursy oraz współuczestniczył w organizacji imprez ogólnopolskich, finansując nagrody dla laureatów z województwa łódzkiego.

W 2015 r. ogłoszono **II edycję konkursu „EkoAktywni”** o nagrodę WFOŚiGW w Łodzi. Jego celem było nagrodzenie organizacji pozarządowych i osób fizycznych za działalność na rzecz ochrony środowiska na terenie woj. łódzkiego. Pula nagród wyniosła łącznie 60.000,00 zł.

Zwycięzcą konkursu w kategorii „organizacja pozarządowa” i zdobywcą nagrody I stopnia w wys.

20.000,00 zł została Fundacja „Jaś i Małgosia”.

Zwycięzcami w kategorii „osoba fizyczna” w poszczególnych podkategorjach zostali:

Ochrona siedlisk przyrodniczych

- nagroda I stopnia: Margerita Kahan kwota: 10.000,00 zł
- nagroda II stopnia: Ewa Kuskowska-Piotrowska kwota: 5.000,00 zł
- nagroda II stopnia: Kazimierz Urbanek kwota: 5.000,00 zł
- nagroda III stopnia: Iwona Bogacińska kwota: 4.000,00 zł
- nagroda III stopnia: Tomasz Abratkiewicz kwota: 4.000,00 zł
- nagroda III stopnia: Adam Kotlarski kwota: 4.000,00 zł
- wyróżnienie: Przemysław Jadowski kwota: 3.000,00 zł

Edukacja ekologiczna

- nagroda I stopnia: Anna Kamińska kwota: 5.000,00 zł

W 2015 r. ogłoszono II edycję konkursu **„Ekologiczny magister i doktor”**. Jego celem było wyłonienie najlepszych, pod względem naukowym i praktycznym, prac magisterskich i rozpraw doktorskich z dziedziny ochrony środowiska oraz nagrodzenie ich autorów. Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu wyniosła 70.000,00 zł.

Laureatami konkursu zostali:

W kategorii **ekologiczny doktor** każdy laureat otrzymał nagrodę w wysokości 7.000 zł. Nagrody otrzymali:

- Izabela Zając z Uniwersytetu Łódzkiego za pracę „Obszary Natura 2000 w ochronie roślinności nieleśnej województwa łódzkiego”;
- Dawid Bandierz z Politechniki Łódzkiej za pracę „Dynamika emisji zanieczyszczeń z przelewów burzowych kanalizacji ogólnospławnej z wykorzystaniem sensorów on-line”;
- Katarzyna Król-Domańska z Politechniki Łódzkiej za pracę „Fitoremediacja gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi”;
- Katarzyna Matusiak z Politechniki Łódzkiej za pracę „Biologiczna deodoryzacja pomiotu kurzego”.

W kategorii **ekologiczny magister** każdy laureat otrzymał nagrodę w wysokości 5.000 zł. Nagrody otrzymali:

- Piotr Lenartowicz z Uniwersytetu Łódzkiego za pracę „Ocena skuteczności sekwencyjnego systemu sedymentacyjno-biofiltracyjnego w oczyszczaniu wód burzowych”;
- Anna Fetraś z Politechniki Łódzkiej za pracę „Wymiennik ciepła do zbiorów wodnych jako dolne źródło ciepła układów grzewczych z pompą ciepła”;
- Michał Górecki z Uniwersytetu Łódzkiego za pracę „Chlorki jako wskaźnik geogenicznego zasolenia wód powierzchniowych i gruntowych w obszarze wysadu solnego Rogoźno”;
- Karolina Czarny z Uniwersytetu Łódzkiego za pracę „Badanie wpływu terpenów na zielenicę *Chlorella vulgaris*”;
- Łukasz Michalski z Politechniki Łódzkiej za pracę „Koncepcja zastosowania mechatronicznego systemu odzysku energii opartego na technologii ORC dla środków transportu komunikacji miejskiej”;
- Paulina Kołatek z Uniwersytetu Łódzkiego za pracę „Czynniki determinujące przestrzenny rozkład planktonu w zbiorniku sulejowskim – zależność między czynnikami hydrologii i elementami biotycznymi w aspekcie jakości wody”;
- Dominika Ogrodowczyk z Politechniki Łódzkiej za pracę „Projekt instalacji pracującej w układzie energii skojarzonej zasilanej biogazem”;
- Michał Lipian z Politechniki Łódzkiej za pracę „Projektowanie wirnika małej siłowni wiatrowej za pomocą numerycznej symulacji przepływów; analiza, porównanie i dobór metodyki”.

W 2015 r. ogłoszono **V edycję konkursu „Ekobelfry”**. Celem konkursu było nagrodzenie najbardziej aktywnych nauczycieli oraz placówek oświatowych, realizujących ponadprogramowe działania z zakresu edukacji ekologicznej. Do konkursu wpłynęło 135 zgłoszeń. Łączna pula środków rozdysponowanych w ramach konkursu „Ekobelfry 2015” wyniosła 95.000,00 zł.

W kategorii **Ekobelfer** nagrodzono dwudziestu najlepszych nauczycieli, a w kategorii **Ekoszkola** - piętnaście najlepszych placówek oświatowych.

W kategorii **Ekoszkola** - podkategoria **przedszkole** - laureatami zostały: Miejskie Przedszkole nr 1 w Głownie Przedszkole Samorządowe nr 4 im. J. Brzechwy w Żelowie Przedszkole Miejskie nr 17 w Łodzi.

W kategorii **Ekoszkola** - podkategoria **szkoła podstawowa** - laureatami zostały: Szkoła Podstawowa im. Z. Grzybowskiej w Straszowie Szkoła Podstawowa nr 10 im. B. Zwolińskiego w Sieradzu Szkoła Podstawowa nr 41 im. W. Jagiełły w Łodzi.

W kategorii **Ekoszkola** - podkategoria **gimnazjum** - laureatami zostały: Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Rzeszycy Gimnazjum im. Jana Pawła II w Bedlinie Gimnazjum w Leśmierzu.

W kategorii **Ekoszkola** - podkategoria **szkoła ponadgimnazjalna** - laureatami zostały: Zespół Szkół Drzewnych i Ochrony Środowiska im. M. Kopernika w Radomsku Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 im. S. Staszica w Łodzi, I Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki w Łasku.

W kategorii **Ekoszkola** - podkategoria **szkoły specjalne i ośrodki szkolno-wychowawcze** - laureatami zostały: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Tuwima w Stemplewie Zespół Szkół Specjalnych im. M. Grzegorzewskiej w Zduńskiej Woli, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sieradzu.

Inne wydatki dotacyjne

Zwrot gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 20 lipca 2006 r. w sprawie zwrotu gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości, będących własnością Skarbu Państwa, gruntów pokrytych wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz gruntów zajętych przez sztuczne zbiorniki wodne, Fundusz przekazał gminom: Tomaszów Mazowiecki, Wolbórz, Pęczniew oraz gminie i miastu Warta łączną kwotę **14.184,00 zł**.

Przelewy redystrybucyjne

Na podstawie ustawy z 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej, Fundusz przekazał 98 jednostkom samorządu terytorialnego łączną kwotę **168.144,42 zł** ze środków pochodzących z opłat produktowych za opakowania.

Działalność funduszu w zakresie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko

Jednym z obszarów działalności WFOŚiGW w Łodzi jest realizacja zadań związanych z pełnieniem roli instytucji wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Funkcja ta została powierzona Funduszowi na mocy porozumienia z Mi-

nistrem Środowiska, zawartego 25 czerwca 2007 r. (z późn. zm.). Porozumienie to służy realizacji osi priorytetowych: I „Gospodarka wodno-ściekowa” oraz II „Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi” dla projektów o wartości poniżej 25 milionów euro.

Wdrażanie I i II osi POIiŚ

Wartość całkowita projektów wyniosła na koniec 2015 r. prawie 440 mln zł, w tym dofinansowanie z Unii Europejskiej stanowiło ponad 250 mln zł.

W ramach wszystkich 21 wdrażanych projektów w 2015 r. wypłacono na rzecz beneficjentów 39.786.049,52 zł. Kwota certyfikowanych wydatków kwalifikowanych w 2015 r. wyniosła 46.807.117,31 zł.

Tabela 7.19 Umowy POIiŚ podpisane w 2015 r.

Nazwa beneficjenta	Tytuł projektu	Wartość całkowita [zł]	Dofinansowanie POIiŚ [zł]
Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Pabianicach	Kompleksowa dokumentacja kanalizacji sanitarnej w osiedlu Dąbrowa w Pabianicach	119.679,00	82.705,00
Grupowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. w Kutnie	Rozbudowa Grupowej Oczyszczalni Ścieków w aglomeracji Kutno	18.235.366,67	7.521.940,49

Ww. umowy zostały podpisane w wyniku pozytywnej oceny wniosków o dofinansowanie, złożonych w ramach konkursów organizowanych w 2014 r.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020

Zgodnie z podpisanym 25 listopada 2015 r. porozumieniem w sprawie powierzenia zadań związanych z realizacją Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 w zakresie osi priorytetowej II „Ochrona środowiska”, w tym adaptacja do zmian klimatu, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powierzył Wojewódzkiemu Funduszowi realizację działań:

- przygotowanie i przeprowadzanie warsztatów dla wnioskodawców;
- wsparcie wnioskodawców w przygotowaniu wniosków o dofinansowanie;
- kontrola na miejscu realizacji projektów.

Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego i mieszkaniowego oraz przedsiębiorców w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

W 2015 r. WFOŚiGW w Łodzi został partnerem NFOŚiGW w zakresie przygotowania projektu, który ma na celu utworzenie ogólnopolskiego systemu doradztwa w zakresie gospodarki niskoemisyjnej,

opartego na strukturze doradców, zapewniających wsparcie dla sektora publicznego z poziomu regionalnego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorców, a także zwiększenie świadomości społeczeństwa w dziedzinie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii. Projekt ten przeznaczony jest do dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 w ramach I osi priorytetowej „Zmniejszenie emisyjności gospodarki”. W realizację projektu zaangażowanych jest 4 pracowników, posiadających odpowiednią wiedzę i umiejętności, które uzyskali podczas szkoleń i warsztatów, zakończonych egzaminem.

Sprawozdanie z wykonania rocznego planu finansowego WFOŚiGW w Łodzi na rok 2015

Tabela 7.20 Realizacja rocznego planu finansowego WFOŚiGW w Łodzi na 2015 r. [kwoty w tys. zł]

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (pierwotny)	Plan (po zmianach)	Wykonanie planu	Procent wykonania [5/4]
I.	Stan Funduszu na początek roku, z tego:	897.765,00	905.228,00	905.228,05	100,00
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	5.507,00	6.911,00	6.910,76	100,00
2.	Udziały i akcje	17.471,00	18.205,00	18.204,89	100,00
3.	Środki pieniężne	209.194,00	219.314,00	219.314,08	100,00
4.	Papiery wartościowe	780,00	789,00	789,93	100,12
5.	Należności	669.168,00	666.597,00	666.597,74	100,00
6.	Pozostałe aktywa	50,00	50,00	49,85	99,71
7.	Zobowiązania (minus)	4.305,00	6.638,00	6.638,21	100,00
II.	Przychody	152.195,00	164.152,00	167.064,86	101,77
1.	Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	75.200,00	84.615,00	85.308,71	100,82
2.	Nadwyżka dochodów gmin i powiatów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i administracyjnych kar pieniężnych	60.000,00	60.198,00	60.197,71	100,00
3.	Przychody z tytułu dotacji z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego	0,00	0,00	0,00	0,00
4.	Środki otrzymane z Unii Europejskiej ¹⁾	1.460,00	1.321,00	1.320,39	99,95
5.	Przychody finansowe	15.500,00	17.948,00	20.097,36	111,98
6.	Pozostałe przychody	35,00	70,00	140,69	200,99
III.	Koszty	173.381,00	149.033,00	125.721,85	84,36
1.	Dotacje, w tym:	128.000,00	108.300,00	93.411,45	86,25
2.	Środki przekazywane państwowym jednostkom budżetowym za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa	5.000,00	4.600,00	4.205,31	91,42
3.	Umorzenia pożyczek	20.000,00	15.000,00	13.163,44	87,76
4.	Nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej	500,00	237,00	225,00	94,94
5.	Inne wydatki na rzecz ochrony środowiska	100,00	100,00	14,18	14,18
6.	Koszty działalności organów i biura w tym:	17.871,00	17.831,00	13.237,50	74,07
7.	Koszty finansowe		2.305,00	1.374,18	59,62
8.	Pozostałe koszty operacyjne	620,00	620,00	90,68	14,63
IV.	Stan Funduszu na koniec roku, w tym:	879.579,00	920.347,00	946.571,06	102,85
1.	Rzeczowy majątek trwały oraz wartości niematerialne i prawne	26.342,00	27.746,00	21.900,31	78,93
2.	Udziały i akcje	17.471,00	17.675,00	17.890,99	101,22
3.	Środki pieniężne	82.271,00	134.719,00	161.889,31	120,17
4.	Papiery wartościowe, w tym:	740,00	708,00	722,96	102,11
5.	Należności	754.668,00	745.720,00	747.808,78	100,28
6.	Pozostałe aktywa w tym:	50,00	50,00	48,97	97,95
7.	Zobowiązania (minus)	4.963,00	6.271,00	3.690,26	58,85
V.	Środki na wydatki majątkowe własne ²⁾	21.037,00	21.037,00	15.099,34	71,78

1) w przypadku gdy fundusz jest beneficjentem końcowym środków z Unii Europejskiej (instytucją realizującą projekt), należy: w tej pozycji wpisać kwotę otrzymaną z UE, a po stronie kosztów przy konkretnych wydatkach podać, ile wydatkowano środków otrzymanych z UE, poprzez dodanie pozycji „w tym finansowanie z UE”

2) środki na wydatki majątkowe nie zmniejszają stanu funduszu na koniec roku

Opracowanie: Dorota Linowiecka, Karolina Wlazłowicz